

Зооінженерія

Гиль М.І. доктор сільськогосподарських наук, професор

Галушко І.А. кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Каратєєва О.І. кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Дехтяр Ю.Ф. кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

ВІДТВОРЮВАЛЬНА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ ГОЛШТИНСЬКОЇ ПОРОДИ ЗАЛЕЖНО ВІД ТИПУ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗМУ

Показано стан основних ознак відтворювальної продуктивності та їх зв'язок з молочною продуктивністю у корів голштинської породи різного типу формування організму. Встановлено, що тривалість основних відтворювальних функцій перевищує біологічні та зоотехнічні норми у корів різних типів формування організму. Це являється результатом гормональної обробки. Тоді як низька відтворювальна функція корів призводить до недоодержання продукції.

Ключевые слова: сервис-период, сухостойный период, период между отелами, молочная продуктивность.

Ключові слова: сервис-період, сухостійний період, міжотельний період, молочна продуктивність.

Keywords: period from luing-ins to the impregnation, not lactational period, period between luing-ins, suckling productivity.

Здійснення сучасних програм селекції неможливо без високої відтворної здатності тварин. Прямим наслідком низької відтворної функції тварин є недоодержання продукції. Крім того, відтворення є основним фактором, який викликає лактацію

У зв'язку з підвищенням спеціалізації та концентрації молочного поголів'я посилилися вимоги до його утримання. До того ж, за даними різних дослідників [1, 2, 5] у 6-8% корів відмічені важкі отелення, у 15-20% –

затримка послідів, у 60-70% – виявлено ендометрити: всі ці явища є результатом дії промислової технології виробництва молока. Також, негативними факторами виступають низька результативність осіменінь – 40-50% та надвисока тривалість сервіс-періоду – 140-150 днів. І ці порушення не дозволяють отримати 100 телят на 100 корів. Тому в наш час однією із основних проблем, що гальмує подальше підвищення продуктивності худоби є порушення репродуктивної функції великої рогатої худоби [2-5]. Таким чином, зростання обсягів виробництва продукції тваринного походження повинно здійснюватися завдяки впровадженню сучасних технологій розведення й відтворення тварин, а також ефективних профілактичних, діагностичних та лікувальних заходів.

Відомо, що тип будови тіла тварин (як і будь-якої іншої ознаки) формується як норма реакції її генотипу на умови середовища (паратипові чинники) у їхній постійній взаємодії впродовж онтогенетичного розвитку [3, 4, 6].

Тому нами було поставлено за мету дослідити вплив інтенсивності формування організму на відтворювальні показники у корів голштинської породи та виявити їх зв'язок з молочною продуктивністю.

У господарстві для успішного управління відтворенням використовується синхронізація статевого циклу корів **Овсінг** і телиць. Використовується індивідуальний підбір і закріплення бугаїв-плідників, перевірених за якістю нащадків за системою Інтербул. Для ранньої діагностики тільності використовується УЗД, яке дозволяє на 27 день дізнатися про результати запліднення. Використання УЗД дозволяє зменшити витрати на утримання нетільних корів, а саме прискорити термін запліднення.

Характеристика показників відтворювальної функції вказує на те що тривалість її основних ознак перевищує біологічні та зоотехнічні норми. А саме, тривалість сервіс-періоду майже вдвічі перевищує допустимі норми: у корів швидкої інтенсивності формування організму становить 189,2 дні, що є більш бажаним, порівняно з протилежним типом у яких період від отелення

до плідного осіменіння становить 196,5 днів при різниці з контрольною групою 4,1 та 3,2 дні відповідно (табл. 1)

Таблиця 1

Відтворювальні характеристики голштинських корів залежно від типу інтенсивності формування їх організму за вищу лактацію

Показник	ТІФО	n	Рівень розвитку ознаки, її мінливість та вірогідність		
			$\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$	C _v , %	d±Sd
Тривалість сервіс-періоду	Швидкий	45	189,2±15,84	56,16	4,1±19,87
	Повільний	58	196,5±17,54	67,96	-3,2±21,25
	Контроль	103	193,3±12,01	63,04	×
Тривалість сухостійного періоду	Швидкий	45	65,0±2,39	24,66	5,2±4,21
	Повільний	58	74,2±5,83	59,83	-4,0±6,78
	Контроль	103	70,2±3,46	50,03	×
Міжотельний період	Швидкий	45	475,5±24,16	34,07	-12,0±28,52
	Повільний	58	454,1±19,42	32,57	9,3±24,64
	Контроль	103	463,5±15,16	33,19	×

Тривалість сухостійного періоду знаходиться майже в межах прийнятих норм. Так, у ровесниць першої дослідної групи вона становить 65 дні з незначним подовженням його у аналогів повільного темпу розвитку – 74,2 дні.

Аналіз даних міжотельного періоду вказує також на його значне подовження. Так, згідно встановлених норм для економічної доцільності ведення галузі тривалість між отеленнями повинна становити 365 дні. Наші розрахунки вказують на значне його збільшення – у корів швидкої інтенсивності формування організму 475,5 днів та 454,1 день серед представниць повільного типу росту.

Таким чином, встановлено значне подовження тривалості сервіс періоду (майже вдвічі більше), який відповідно тягне за собою збільшення тривалості періоду між отеленнями. Останні становлять різницю більше року. Що при інтенсивному веденні галузі є недопустимо, адже приносить шалені збитки перегулами корів, їх яловістю та хворобами які спричиняють такі наслідки.

Провівши кореляційний аналіз між відтворювальною здатністю корів та

їх молочною продуктивністю відмічено, що між надоем та тривалістю сухостійного та сервіс-періодів незалежно від типу формування організму спостерігаються від'ємні кореляційні зв'язки різної сили від -0,01 до -0,11. В той час коли між надоем та міжотельним періодом в розрізі типів формування організму, навпаки відмічається позитивна співвідносна мінливість – 0,02-0,15 (табл. 2)

Таблиця 2

Зв'язок відтворювальних характеристик голштинських корів з їх молочною продуктивністю за вищу лактацію

ТІФО	Відтворювальні характеристики	Ознаки молочної продуктивності				
		Надій, кг	Вміст жиру, %	Кількість жиру, кг	Вміст білка, %	Кількість білка, кг
Швидкий	Тривалість сервіс-періоду	-0,11	0,21	0,05	0,20	-0,03
	Тривалість сухостійного періоду	-0,11	0,08	-0,11	-0,03	-0,17
	Міжотельний період	0,15	0,04	0,21	0,04	0,21
Повільний	Тривалість сервіс-періоду	-0,01	0,03	0,01	-0,05	-0,02
	Тривалість сухостійного періоду	-0,08	0,16	-0,03	-0,09	-0,11
	Міжотельний період	0,02	0,25	0,13	0,008	0,03
Контроль	Тривалість сервіс-періоду	-0,05	0,10	0,02	0,07	-0,03
	Тривалість сухостійного періоду	-0,08	0,12	-0,04	-0,06	-0,12
	Міжотельний період	0,08	0,15	0,15	0,02	0,10

Між вмістом жиру та основними характеристиками відтворювальної здатності корів різних типів розвитку спостерігається тільки позитивна кореляція від +0,04 до +0,25.

При аналізі вище вказаних зв'язків з кількістю молочного жиру відмічається тенденція прояву позитивної співвідносної мінливості в розрізі типів розвитку між ознакою молочної продуктивності та тривалістю сервіс-періоду та міжотельним періодом –+ 0,01.....+0,21, але прямо пропорційні зв'язки відмічаються між сухостійним періодом та кількістю молочного жиру – -0,03.....-0,11.

Характеристика співвідносної мінливості між ознаками відтворювальної функції та показниками вмісту та кількістю молочного білку має різні як за напрямом, так і за силою зв'язки – $+0,08\dots+0,20$ та $-0,03\dots-0,09$ і $+0,03\dots+0,21$ та $-0,03\dots-0,17$ відповідно.

Таким чином чіткої залежності між надоем та відтворювальною здатністю корів представленою тривалістю міжотельного, сухостійного та сервіс-періодами в розрізі типів формування організму не встановлено. Існує залежність між певними господарсько корисними відтворювальними ознаками але не відмічається чіткого впливу синтетичних процесів під час формування організму у процесі росту та розвитку.

Список використаної літератури

1. Галушко І. А. Аналіз молочної продуктивності голштинської худоби зарубіжної селекції в умовах АТЗТ "Агро-Союз" Дніпропетровської області / І. А. Галушко // Вісник Сумського національного аграрного університету: Науковий журнал. – Суми, 2006. – Вип. 10(11). – С. 23–27.
2. Гиль М. І. Системний генетичний аналіз полігенно зумовлених ознак худоби молочних порід : монографія / М. І. Гиль. – Миколаїв : МДАУ, 2008. – 478 с.
3. Гиль М. І. Молочна продуктивність корів різних класів розподілу за ознаками тілобудови / М. І. Гиль // Тваринництво України : Науково-практичний журнал. – 2003. – № 3. – С. 17–20.
4. Голштинская порода [Електронний ресурс] / ГУСП «Башплемсервис»; Порода молочного направления продуктивности. – Режим доступу : http://www.bashplem.ru/breeds/cattle-breeds/milk/milk_2.html
5. Каратєєва О. І. Вплив інтенсивності формування корів різних порід в їх ранньому постнатальному онтогенезі на продуктивність : дис. на здобуття наук. ступеня канд. с.-г. наук : спец. 06.02.01 «Розведення та селекція» / Олена Іванівна Каратєєва. – Миколаїв, 2012. – 223 с.
6. Логинов Ж. Г. Голштинский скот и методы его

совершенствования / Ж. Г. Логинов // Зоотехния : Теоретический и научно-практический журнал. – 1996. – № 8. – С. 6–10.